

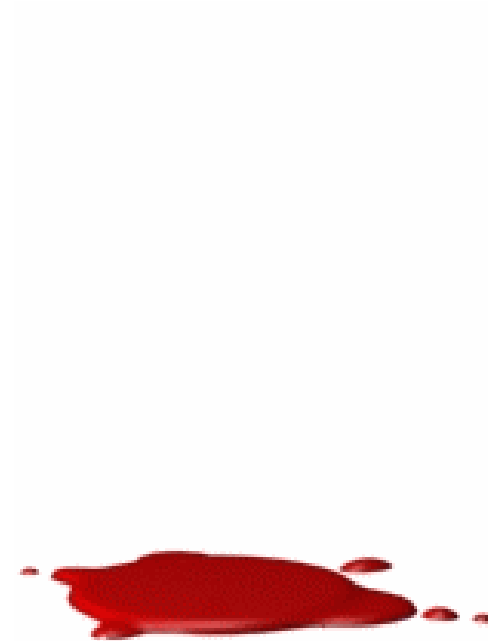

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ
DAİRE BAŞKANLIĞI

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

KANAMALAR

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ÖĞRENİM HEDEFLERİ

- Dış kanamalarda ilk yardım,
- İç kanamalarda ilk yardım,
- Uzun kopmalarında ilk yardım,
- Yabancı cisim batmasında ilk yardım,
- Burun kanamasında ilk yardım,
- Kulak kanamasında ilk yardımı uygulayabilme.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

KANAMA

Damar bütünlüğünün bozulması sonucu kanın damar dışına akmasıdır.
Kan kaybının fazla olması şok ve ölüme neden olabilir.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

KANAMANIN CİDDİYETİNİ BELİRLEYEN DURUMLAR

- Kanamanın **hızına**,
- Vücutta kanın aktığı bölgeye,
- Kanama **miktarına**,
- Kişinin fiziksel durumuna,
- Yaşına bağlıdır.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

KANAMA ÇEŞİTLERİ

Vücutta Kanın Aktığı Bölgeye Göre Kanamalar

Dış kanamalar: Kanın vücut dışına doğru akmasıdır.

İç kanamalar: Kanın vücut içine akmasıdır.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

KANAMA ÇEŞİTLERİ

Damar Yapısına Göre Kanamalar

Atardamar kanaması: Açık kırmızı renkli, kalp atışıyla uyumlu şekilde kesik kesik ve fışkırarak akar. Çok kısa sürede büyük miktarda kan kaybına neden olabilir.

Toplardamar kanaması: Koyu kırmızı renkli, yavaş ve tek düze şekilde akar.

Kılcal damar kanaması: Sızıntı şeklindedir.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

DIŞ KANAMALARDA İLK YARDIM

- Hasta/yaralıyı sakinleştirmeye çalışın.
- Hasta/yaralıyı düz bir zemine **sırt üstü yatırın**.
- Yaralanma hafifse ve yaralı oturarak rahat edecekse oturtun.
- Hasta/yaralının solunum ve dolaşımını değerlendirin.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

DIŞ KANAMALARDA İLK YARDIM

- Hayatı tehdit eden ve müdahale ile durduramadığınız kanamalarda hemen 112'yi arayın/aratin.
- Yaralıyı mümkün olduğunca hareket ettirmeyin.
- Yaralanma bölgesindeki saat, yüzük gibi takıları varsa çıkarın.
- Kanama bölgesini göremiyorsanız kıyafetleri çıkararak veya keserek yarayı açığa çıkarın.
- Temiz bir bezi yaranın üzerine yerleştirin, **doğrudan bası uygulayın.**

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

DIŞ KANAMALARDA İLK YARDIM

Doğrudan bası uygularken

- Yara üzerine en az **5 dakika** boyunca sabit ve kesintisiz bası uygulayın.
- Kanama üzerindeki ilk bez ıslanırsa yerinden kaldırmadan üzerine ikinci bezi koyarak basıya devam edin.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

DIŞ KANAMALARDA İLK YARDIM

- Kanama **10 dakika içinde durmazsa** yerleştirilen bezlerin üzerine daha fazla bez ekleyin. Daha geniş bir alana daha sıkı bir şekilde bastırın.
- Doğrudan basıda kullanılan bezleri sabit tutmak için **basınçlı bandaj** uygulayın.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

DIŞ KANAMALARDA İLK YARDIM

Basıncılı bandajı uygularken

- Yaraya yerleştirilen bezlerin üzerinden bir kumaşla uzvu sıkıca sarın.
- Dolaşımı kesecek kadar sıkı uygulamayın.
- Bandajı uyguladığınız bölgede ağrı, uyuşma, karıncalanma, ciltte renk değişikliği gibi belirtileri takip edin.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

DIŞ KANAMALARDA İLK YARDIM

Basınçlı bandaj uygulamak

- 112 hala aranmadıysa aramanıza,
- Hastanın başından kısa süreliğine de olsa ayrılmanıza,
- Başka hasta/yaralı varsa onlara da müdahale etmenize fırsat verir.
- Hasta/yaralının nakli sırasında da kolaylık sağlar.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

DIŞ KANAMALARDA İLK YARDIM

Turnike uygulanan durumlar

- Doğrudan bası ve basınçlı bandaj ile durdurulamayan hayatı tehdit eden uzuv kanamalarında,
- Uzuv kopması olan yaralanmalarda,
- Tek ilk yardımcı iseniz ve müdahale edilecek çok sayıda hasta/yaralı varsa.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

DIŞ KANAMALARDA İLK YARDIM

- Turnike uygulamasında kullanılacak malzeme en az **5-10 cm genişliğinde**, esnemeyen sargı bezi veya kumaş olmalıdır. İp ve tel gibi kesici malzemeler kullanılmamalıdır.
- Turnikeyi sıkmak ve gevşetmek için tahta parçası ve kalem gibi malzemeler turnikenin düğümünde kullanılabilir.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

DIŞ KANAMALARDA İLK YARDIM

Turnike uygularken

- Turnikeyi kol ve uyluk gibi **tek kemikli** bölgelere uygulayın.
- Uzun kopmalarında ön kol ve bacağa da uygulanabilir. Turnikeyi kanamanın olduğu bölgeye en yakın olan ve deri bütünlüğünün bozulmamış olduğu bölgeye uygulayın.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

DIŞ KANAMALARDA İLK YARDIM

- Turnikeyi kanamayı durduruncaya kadar sıkın, kanama durduktan sonra ise daha fazla sıkmayın.
- Turnike uygulanan **bölgenin üzerini örtmeyin**. Mutlaka görülecek şekilde açık bırakın.
- Hasta/yaralının üzerine veya alnına “Turnike” veya “T” harfi görülecek şekilde yazın.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

DIŞ KANAMALARDA İLK YARDIM

- Turnike üzerine uygulamanın yapıldığı **saati yazın.**
- Bu aşamaya kadar hala 112 aranmamışsa derhal arayın/aratin.
- 112 acil yardım ekibi gelinceye kadar turnikeye gevşetme, açma gibi ek bir işlem yapmayın.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

TURNİKE UYGULAMASI

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

DIŞ KANAMALARDA İLK YARDIM

- Yaptığınız işlemleri hasta/yaralının üzerinde görülecek bir yere yazın.
- **Yiyecek, içecek vermeyin.**
- Bilincini ve yaşam bulgularını **2-3 dakikada** bir kontrol edin.
- Şok belirtileri varsa, konuşuyor ve nefes alıp veriyorsa 112 gelinceye kadar **şok pozisyonu** verin.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ŞOK POZİSYONU

- Hasta/yaralıyı düz olarak sırt üstü yatırın.
- Kalça ve bacaklarda yaralanma yoksa ayaklarını **30-60 derece** kaldırın.
- Bacakların altına yastık gibi bir destek koyun.
- Hareket veya pozisyon ağrıya neden oluyorsa **ayaklarını kaldırmayın.**
- Hasta/yaralıyı üzerini örterek ısıtın.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

İÇ KANAMA

Kanın damar dışına çıktığı fakat **vücut içinde**; kafatası, göğüs kafesi ve karın boşluğunda kaldığı kanamalardır.

Trafik kazası, yüksekten düşme, çarpma, delici-kesici alet yaralanmaları, ateşli silah yaralanmalarında ve iç organların hastalıklarında da görülebilir.

Hasta/yaralıda aynı anda hem dış hem de iç kanama olabileceği unutulmamalıdır. **Şok belirtileri** izlenmelidir.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

İÇ KANAMA BELİRTİLERİ

- Ağız, burun, kulak, üreme organları ve makattan kan gelmesi,
- Solunum sayısında artış,
- Soğuk, soluk, nemli cilt,
- Kalp hızında artış,
- Huzursuzluk, endişe,
- Karın veya göğüste ağrı, şişlik,
- Bilinç değişikliği, uyku hali.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

İÇ KANAMALARDA İLK YARDIM

- Hasta/yaralının bilincini kontrol edin.
- 112'yi arayın/aratin.
- Hasta/yaralıyı sırt üstü yatırın ve rahat etmesini sağlayın.
- Hava yolunu, solunumunu ve dolaşımını değerlendirin.
- Hasta/yaralıyı mümkün olduğunca **hareket ettirmeyin**.
- Sıkan kıyafetleri gevşetin.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

İÇ KANAMALARDA İLK YARDIM

- Islak kıyafetler varsa ısı kaybını önlemek için hasta/yaralıyı fazla hareket ettirmeden çıkarmaya çalışın.
- Şok belirtileri varsa **şok pozisyonuna** getirin.
- Hasta/yaralının ağzından kan geliyor veya kusuyorsa düz şekilde sağ yan tarafına çevirin.
- Öksürürken kan geliyorsa omurga yaralanması olmayan hasta/yaralıyı oturur veya yarı oturur pozisyona getirin.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

İÇ KANAMALARDA İLK YARDIM

- Hasta/yaralının üzerini örtün, aşırı ısıtmayın.
- **Yiyecek, içecek vermeyin.**
- Bilincini ve yaşam bulgularını **2-3 dakika** arayla kontrol edin.
- 112'ye teslim edinceye kadar hastanın başından ayrılmayın.
- Kanlı kusması, kanlı balgamı ve kanlı dışkılaması olan hasta/yaralıların kanama örneklerini atmayın ve sağlık ekibine teslim edin.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

UZUV KOPMASINDA İLK YARDIM

Hastanın kendisine müdahale

- Yaraya doğrudan bası veya basınçlı bandaj uygulayın.
- Ciddi kanama varsa turnike uygulayın.
- 112 aranmadıysa arayın/aratin.

Uzuv parçası tam kopmamışsa aradaki kopmayan yapıları kesinlikle kesmeyin. Parçayı normal pozisyonuna getirin ve **kuru, temiz bir beze sararak** üzerine bir buz paketi yerleştirin.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

UZUV KOPMASINDA İLK YARDIM

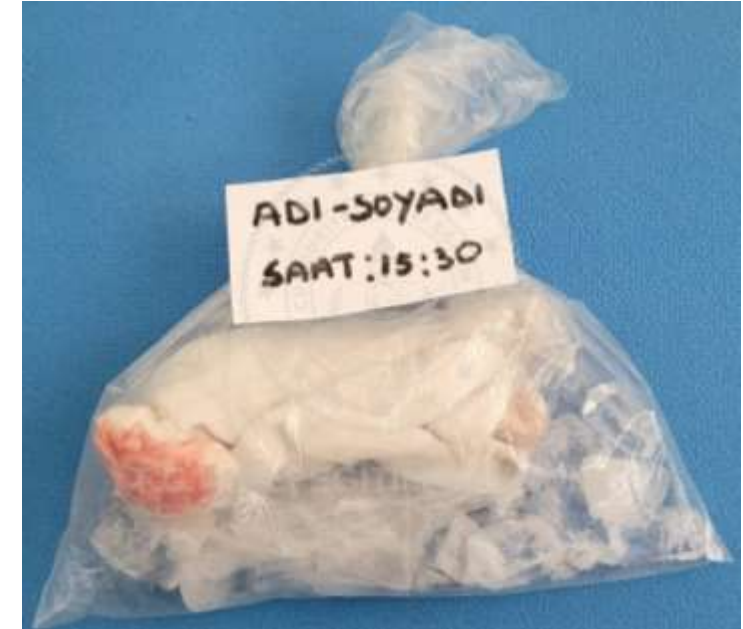
Kopan uzva müdahale

- Kopan uzuv parçasını kesinlikle su veya herhangi bir sıvı ile yıkamayın, ıslatmayın.
- Kopan uzuv parçasını temiz bir beze sarın. Temiz, su geçirmez ve ağzı kapalı bir plastik torbaya yerleştirin.
- Plastik torbayı ağzını kapattıktan sonra, içerisinde **bir ölçek suya iki ölçek buz** konulmuş ikinci bir torbaya ya da kovaya koyun.
- Torbanın üzerine yaralının adını ve soyadını yazın. Torbayı yaralı ile aynı araca koyun, **en geç 6 saat içinde** sağlık kuruluşuna ulaşmasını sağlayın.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

UZUV KOPMASINDA İLK YARDIM

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

YABANCI CİSİM BATMALARINDA İLK YARDIM

- Cismi **kesinlikle çıkarmayın** ve hareket ettirmeyin.
- Cismin geçtiği yerlerde oluşabilecek yaralanmaları kontrol edin.
- Cismi yaranın içerisinde **bulunduğu pozisyonda sabit tutmak için** etrafına gazlı bez yerleştirin.
- Cisme herhangi bir güç uygulamadan cismin etrafına yerleştirdiğiniz bezlerin üzerine sargı bezi ile yuvarlak bandaj yapın.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

YABANCI CİSİM BATMALARINDA İLK YARDIM

- Bandajın kanamayı durduracak ancak tüm kan akışını kesmeyecek kadar sağlam olduğundan emin olun.
- Yuvarlak bandajı uyguladığınız bölgede ağrı, uyuşma, karıncalanma, ciltte renk değişikliği gibi belirtileri takip edin.
- 112'yi arayın/aratin.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

BURUN KANAMASI

Nedenleri

- Buruna doğrudan darbe,
- Yüz yaralanması,
- Burun içindeki kuruluk,
- Burunda yabancı bir nesne,
- Soğuk algınlığı, alerji, , enfeksiyon,
- Yüksek tansiyon, yüksek irtifa.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

BURUN KANAMASINDA İLK YARDIM

- Hasta/yaralıyı sakinleştirin ve oturtun.
- Boyun yaralanması yoksa **başı hafifçe öne eğdirin.**
- Ağızdan nefes almasını söyleyin.
- Burun kanatlarını işaret parmağı ve başparmak ile sıkıştırmasını isteyin, yapamazsa siz yapın.
- Burun kanatlarını yaklaşık **10-15 dakika** sıkın.
- **15 dakikadan sonra** kanama devam ediyorsa 112'yi arayın/aratın.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

KULAK KANAMASINDA İLK YARDIM

- Hasta/yaralıyı sakinleştirin.
- Kanama hafifse kulağı temiz bir bezle temizleyin.
- Kanama ciddiye kulağı tıkamadan temiz bezle kapatın.
- Bilinci açıksa hareket ettirmeden **sırt üstü yatırın.**
- Bilinci kapalı ve omurga yaralanması yoksa **kanayan kulak üzerine yan yatırın.**
- 112'yi arayın/aratin.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ÖZET

Beceri Rehberi
Kanamalarda İlk Yardım Uygulama

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

